
Joshua S. Goldstein, Jon C. Pevehouse (Çev. Prof. Dr. Haluk Özdemir), *Uluslararası İlişkiler*, BB101 Yayınları, Ankara 2015, ISBN 13: 978-605-4665-20-4, 660 sayfa.

Yiğit Anıl Güzelipek¹

Joshua Goldstein ve Jon Pevehouse tarafından kaleme alınan eser 14 bölümden oluşmaktadır. Klasik uluslararası ilişkiler kitaplarından farklı olarak yazarlar bu eserde bölüm sonlarına eleştirel düşünce soruları koymak suretiyle okuyucu analitik düşünme-

1 Yrd. Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümü.

ye sevk etmektedirler. Bunun yanında eserin hemen hemen tüm sayfalarının sağına ve soluna yerleştirilen terim ve kavramlar sütunu ise o sayfada geçen uluslararası ilişkiler kavram ve terimlerinin okuyucunun zihninde daha canlı ve kullanılabilir kalmasını sağlamaktadır.

Kitabın ilk bölümünde yazarlar uluslararası ilişkilerde aktörler ve bu aktörlerin uluslararası ilişkilere olan etkilerini devlet ve devlet dışı aktörler olmak üzere ikiye ayırarak incelemişlerdir. Küreselleşme sürecinin hız kazanmasıyla beraber günümüzde uluslararası ilişkilerin eski oranla çok daha fazla aktörü barındırdığı ve gitgide tek-tarafılıktan çok-tarafılığa dönüşen bu sistem 20.YY'ın başından günümüze kadar olan süreçte siyasi tarih perspektifinden ele alınarak incelenmiştir.

İkinci bölümde uluslararası ilişkilerde ilk büyük tartışma olarak bilinen realizm-idealizm tartışmasına geniş yer verilerek güç, uluslararası sistem, ittifaklar ve strateji gibi uluslararası ilişkilerin soyut temel kavramları teorik tartışma çerçevesine oturtularak incelenmiştir. Bölüm açısından en orijinal yazımı güç, hegemonya gibi kavramların salt tek yönlü olarak incelenmemesi tam aksine aynı olayların nasıl farklı sonuçlar doğurabileceğinin detaylı olarak analiz edilmesidir.

Kitabın üçüncü bölümü ikinci bölüme paralel olarak liberal ve sosyal teoriler kısmına ayrılmıştır. Ortak güvenlik ve barış gibi idealist paradigma orijinli kavramlar bu kez liberal teoriler bağlamında tartışılmış ve sosyal teoriler kısmında uluslararası ilişkiler için oldukça yeni bir perspektif olan kimlik kavramıyla uluslararası ilişkiler anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Bölümün sonunda ise yine uluslararası ilişkiler için oldukça yeni bir yaklaşım olarak sayılabilecek toplumsal cinsiyet teorileri feminizm alt başlığında detaylı olarak çalışılmıştır. Realist teorinin ise erkeksilikle özdeşleştirilmesi klasik uluslararası ilişkiler perspektifine yeni bir boyut kazandırmış ve cinsiyet ile uluslararası ilişkiler yaklaşımları arasında başarılı bir ilinti kurulmuştur.

Dördüncü bölüm ise uluslararası ilişkilerin en önemli konularından birisi olan dış politika ve dış politika yapım sürecine ayrılmıştır. Karar alma sürecini etkileyen faktörler detaylı bir şekilde tartışılmış bunun yanında karar alma sürecinin çıktılarında birisi olan kriz kavramı da kriz yönetimi alt başlığında irdelenmiştir.

Eserin beşinci ve altıncı bölümü çatışma, askeri kuvvet kullanımı ve terörizm konularına ayrılmıştır. Savaş türleri ve savaşların nedenlerinin tartışılmasının yanında uluslararası ilişkilerde devlet dışı aktörlerden birisi olan terör örgütleri ve terörizm kavramları analiz edilmiştir.

Takip eden bölüm ise beşinci ve altıncı bölümün doğal bir uzantısı olarak uluslararası örgütler, uluslararası hukuk ve insan haklarına ayrılmıştır. Uluslararası örgütleri ağırlıklı olarak barış koruma kuvvetleri olarak algılanmış ve bu bağlamda uluslararası hukukun uygulamaları çeşitli savaş suçları ve uluslararası ceza mahkemeleleriyle örneklenmiştir.

Kitabın sekizinci, dokuzuncu ve onuncu bölümleri ise uluslararası ilişkilerde ekonomi ve siyasetin kesişme alanı olarak adlandırılan ekonomik politik perspektifinden kaleme alınmıştır. Küresel finans merkezlerinin ve çok uluslu şirketlerin uluslararası ilişkilerde olan etkisi ve Dünya Bankası ve IMF gibi küresel finans örgütlerinin uluslararası ilişkilerdeki konumları tartışılmıştır. Bunun yanında Avrupa Birliği örneğiyle ekonomik bütünleşmenin siyasi bütünleşmeye dönüşümü örneklemeyle bütünleşme teorilerine misal olarak gösterilmiştir.

Kitabın son üç bölümü ise uluslararası ilişkilerin güncel sorunlarına ayrılmıştır. Artan nüfusa bağlı olarak oluşan çevre problemleri ve doğal kaynakların paylaşımı sorunu küresel ısınma tartışmasıyla örneklendirilmiştir. Son olarak ise modern uluslararası ilişkilerin en önemli sorunlarından birisi olan kuzey-güney ayrımı dış yardımlar bağlamında kalkınma modelleriyle tartışılmıştır.

Uluslararası ilişkileri tüm perspektiflerden çok başarılı bir şekilde ele alan kitap disiplinlerarası bir çalışmanın ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Sadece teorik bir çerçeve sunmakla kalmayıp örnekleme metodunun da sıkça olarak kullanıldığı eser bilim adamları ve öğrencilerin yanı sıra uluslararası ilişkilerle ilgilenen herkes için bir başvuru kaynağı niteliğindedir.